

Mažeikių krašto muziejininkystės pradininkas Stasys Ličkūnas (1884– 1944)

PARENGĖ DANGUOLĖ ŽELVYTĖ

Vienas iškiliausių Mažeikių krašto kultūros ir visuomenės veikėjų – muziejininkas, etnologas, pedagogas ir spaudos bendradarbis Stasys Ličkūnas.

Jis gimė 1884 m. gruodžio 12 d. dabartinio Mažeikių rajono Žemalės miestelyje, mirė 1944 m. kovo 28 d. Mažeikiuose, palaidotas Mažeikių kapinėse. Pradinę mokyklą baigė Žemalėje. Tada išvyko gyventi į Liepoją ir ten, globojamas vyresniųjų brolių, baigė 6 gimnazijos klases. Vėliau pradėjo dirbti Liepojos pašte laiškininku. Kai kuriuose rašytiniuose šaltiniuose nurodoma, kad jis Liepojoje yra dirbęs ir pašto viršininku, tačiau tai nėra tiesa. Tokią karjerą jis padarė vėliau, kai prasidėjus Pirmajam pasauliniam karui kartu su kitais Liepojos pašto įstaigos darbuotojais pasitraukė į Smolenską, o dar vėliau – į Valko miestą (Ukraina), kuriame S. Ličkūnas susitiko čia evakuacijos metu nuo jo atskirtą žmoną ir tris jų mažamečius vaikus. Šiame mieste jis aktyviai įsijungė į visuomeninę veiklą, 1916 m. kartu su bendraminčiais įsteigė pabėgėlių iš Lietuvos šelpimo komitetą, buvo išrinktas jo pirmininku. Valke jis kėlė ir savo kvalifikaciją, prie vienos komercinės mokyklos išlaikęs reikalingus egzaminus, tapo mokytoju ir pradėjo mokytojauti lietuvių pabėgėlių mokykloje. Po kurio laiko įsidarbino Rusijos pašto tarnyboje. Čia jam buvo patikėtos Permės krašto pašto viršininko pareigos. 1918 m., kai nusprendė grįžti į Lietuvą, jis šių pareigų atsisakė.

Sugrįžus į Lietuvą, prasidėjo naujas jo gyvenimo etapas. Kartu su šeima įsikūrė Sedoje. Norėdamas dirbti mokytoju, pradėjo lankyti vokiečių suorganizuotus mokytojų kursus. Vėliau buvo paskirtas Ketūnų mokyklos vedėju. 1919-ieji jo gyvenime iš-

skirtiniai tuo, kad jo iniciatyva buvo suformuotas Ketūnų partizanų būrys. 1924–1928 m. S. Ličkūnas Mažeikiuose dirbo mokytoju, ėjo Mažeikių antrosios pradžios mokyklos vedėjo pareigas. Gyvendamas Lietuvoje jis daug savo laiko skirdavo Žemaičių krašto istorijai, kultūrai, ją liudijančių eksponatų rinkimui. Einant laikui jų susikaupė nemažai, tad 1926 m. jis sumanė Šaulių rinktinės vardu įkurti savo muziejų. Pradėjo ieškoti paramos, bet jos gauti nepavyko, todėl savo sumanymo atsisakė.

Beje, tai nebuvo pirmasis mėginimas Mažeikiuose įkurti muziejų. Su dabar veikiančio Mažeikių muziejaus ištakomis reikšmingai yra susijęs 1926 m. Mažeikiuose Senovės pažinimo mėgėjų kuopelę įkūręs tuometinis Mažeikių gimnazistas Vladas Pūnis (1904–1988). Jis įvardijamas kaip pirmasis Mažeikių kraštotyrininkas. V. Pūnis gimė Kalnėnų kaime (dab. Telšių rajono teritorijoje), vaikystėje gyveno Rygoje, vėliau mokėsi Sedos vidurinėje mokykloje, Mažeikių gimnazijoje. Žemaitijos krašto istorija ir ją liudijančių artefaktų išsaugojimu pradėjo domėtis mokydamasis Sedoje. 1925 m. jis jau buvo sukaukęs nemažai vertingų eksponatų, tad nutarė savo namuose įkurti muziejų. Tarp jo pažįstamų buvo nemažai muziejines vertybes renkančių žmonių, tad jam kilo mintis įkurti Senovės mėgėjų pažinimo kuopelę. Tam, kad ji galėtų veikti oficialiai, reikėjo gauti Kauno archeologijos komisijos leidimą. 1925 m. rudenį V. Pūnis jai išsiuntė prašymą leisti tokią kuopelę įkurti. Raštus dėl kuopelės įsteigimo jis papildomai išsiuntė ir archeologui Petruui Tarasenkai bei Lietuvos Respublikos prezidentui. 1926 m. gegužės 3 d. oficialiai kuopelės įstatus patvirtino

Stasys Ličkūnas. Fotografas nežinomas. Nuotraukos originalas saugomas Mažeikių muziejuje

Mažeikių apskrities viršininkas. Pradėjus kuopelei veikti, vienas iš svarbiausių jos uždavinių buvo rinkti muziejines vertybes. Kuopelės senovinių daiktų kolekcija sudarė 1928 m. pradėjo kurti Mažeikių muziejaus rinkinių pagrindą.

Aktualu paminėti tai, jog Senovės pažinimo mylėtojų kuopelės kūrimosi ir jos veiklos pirmajame etape S. Ličkūnas, kuris tuo metu Mažeikių gimnazijoje dirbo mokytoju, nedalyvavo. Priežastis buvo ta, kad S. Ličkūnas, vengdamas rizikuoti savo, kaip pedagogo, autoritetu, nenorėjo tapti visuomeninės organizacijos, kurios steigėjas buvo gimnazistas, veikloje (jei būtų joje dalyvavęs, jam, mokytojui, būtų vadovavęs jo paties mokytojas).

1928 m. V. Pūtvis baigė Mažeikių gimnaziją, įstojo į Vytauto Didžiojo universitetą ir ten pradėjo studijuoti mediciną. Tada S. Ličkūnas tapo Senovės pažinimo mylėtojų kuopelės nariu, buvo išrinktas jos Revizijos komisijos pirmininku, o 1928 m. rugsėjo 11 d. – kuopelės pirmininku. Beje, vėlesniais metais S. Ličkūnas su S. Pūniu bendradarbiavo: 1930 m. jie kartu ir su kitais Senovės pažinimo mylėtojų kuopelės nariais, išleido žurnalą „Senovė“. Dar vėliau tarp jų dėl S. Ličkūno inicijuoto muziejaus reorganizacijos buvo kilę ir nesutarimų.

Tapęs Senovės pažinimo mylėtojų kuopelės vadovu, S. Ličkūnas antrą kartą pabandė įkurti muziejų. Atskirų patalpų jam

(Nukelta į 26 p.)

Stasys Ličkūnas. Fotografas nežinomas.
Nuotrauka iš RKIC archyvo

(Atkelta iš 25 p.)

nepavyko gauti, tai S. Ličkūnas muziejui skyrė du kambarius nedideliame savo šeima, kurioje augo keturi vaikai, Mažeikių mieste, Kankinių gatvėje, pastatytame name lyje. Šio muziejaus rinkinių pagrindą sudarė paties S. Ličkūno ir kitų Senovės pažinimo mėgėjų kuopelės narių surinktos muziejinės vertybės, tarp kurių nemažai buvo vertingų archeologijos, etnografijos, liaudies meno objektų. Iš pradžių šio muziejaus ekspozicijose buvo rodoma apie 500 eksponatų.

1934-aisiais muziejui buvo skirtos patalpos tais metais Mažeikiuose pastatytoje Juozo Tumo-Vaižganto pradžios mokykloje. Čia S. Ličkūnas, padedamas bendraminčių, įrėngė nuolatinę muziejaus ekspoziciją, čia vykdavo ir trumpalaikės parodos. Siekiant praturtinti muziejaus rinkinį, kasmet vasaromis būdavo organizuojamos muziejininkų ekspedicijos.

Daugiausiai muziejinių vertybių (apie 3 tūkst. vnt.) S. Ličkūnas surinko XX a. 3–4 dešimtmetyje. Skelbiama, kad jo sukaupta Užgavėnių kaukių (žemaitiškai *lėčynų*) kolekcija tuo metu buvo turtingiausia Žemaitijoje. Ryškų pėdsaką jis paliko ir kaupdamas informaciją apie Žemaitijos piliakalnių – S. Ličkūnas daugiau ar mažiau buvo ištyręs ir išmatavęs apie 60 šio krašto piliakalnių, alkalalnių, pilkapių.

Viena iš svarbiausių jo paskelbtų publikacijų spaudoje – „Karo archyvo“ išspausdintas tekstas „1863–1864 m. m. žemaičių

sukilimas Mažeikių apylinkėse“. Didelį darbą S. Ličkūnas atliko rašydamas Mažeikių apskrities istoriją.

Laikui einant S. Ličkūno sveikata pablogėjo, jis nebegalėjo dirbti mokytoju. Muziejuje jis beveik visą laiką dirbo visuomeniniais pagrindais. Pragyventi iš to, ką užsidirbdavo bendradarbiaudamas spaudoje (rašė straipsnius periodiniams leidiniams „Lietuvos aidas“, „XX amžius“, „Rytas“, „Žemaičių prietelius“ ir kitiems anais laikais leistiems laikraščiams bei žurnalams), ir dar išlaikyti muziejų buvo gana sunku. Tada S. Ličkūnui buvo pasiūlyta Mažeikių muziejų skyriaus teisėmis prijungti prie Telšiuose planuojamo įsteigti Telšių muziejaus „Alka“. Tai padarius, buvo pažadėta Mažeikių muziejų remti finansiškai, apmokėti turėtas muziejaus skolas. Neaišku dėl kokių priežasčių S. Ličkūnas nepakvietė nė vieno Senovės pažinimo mylėtojų kuopelės nario į 1931 m. birželio 3 d. jo suorganizuotą steigiamąjį Telšių „Alkos“ muziejaus Mažeikių skyriaus susirinkimą. Jo metu buvo nutarta Mažeikių muziejų pavadinti Mažeikių „Alkos“ muziejumi; taip jis vadintas 1931–1948 m.). Kuopelės nariai tuo pasipiktino. Vis dėlto S. Ličkūnas šiam muziejui su trumpomis pertraukomis vadovavo ir toliau – iki pat savo mirties 1944 metais. Tuo laikotarpiu muziejus turėjo daug finansinių problemų. Tam, kad surinktos vertybės būtų tinkamai saugomos, eksponuojamos, esant reikalui ir restauruojamos, kad muziejus veiktų, čia dirbtų reikiama pasirengimą turintys specialistai, reikėjo nemažai lėšų. Miestas tokių neturėjo. Tada buvo pasiūlyta dalį muziejaus eksponatų (etnografijos, archeologijos, liaudies meno rinkinius) perduoti Vytauto Didžiojo karo muziejaus žinion, bet su sąlyga, kad jie ir toliau bus eksponuojami Mažeikių muziejaus patalpose. Šis pasiūlymas buvo priimtas ir 1937 m. minėti Mažeikių muziejaus rinkiniai buvo perduoti Vytauto Didžiojo karo muziejui.

Nemažai svarbios, paskutiniaisiais dešimtmėčiais apie S. Ličkūną viešėjamos informacijos, kuri paaiškina ir patikslina daugelį jo gyvenimo faktų, paskelbta 1944 m. balandžio 22 d. Antrojo pasaulinio karo metais Telšiuose leistame savaitraštyje „Žemaičių žemė“ (Nr. 16 (146), p. 2) – čia išspausdintame nekrologe „A. A. Stasys Ličkūnas“.

Publikacija pradedama žinia, kad Mažeikių visuomenė S. Ličkūną iškilmin-

gai palaidojo 1944 m. kovo 30 dieną. Čia nurodoma, kad 1884 m. gruodžio mėn. 12 d. tuometinės Mažeikių apskrities Žemalės miestelyje gimusio S. Ličkūno tėvas buvo bajoriškos kilmės, bet jokio turto neturėjo ir gabiam savo sūnui didesnio mokslo suteiktinegalėjo. Baigęs Žemalės pradžios mokyklą, S. Ličkūnas nuvyko į Liepoją pas savo vyresnius brolius ir čia gimnazijoje keletą metų pasimokęs pradėjo tarnauti, nes toliau mokytis neturėjo lėšų. Tarnavo Alt-Švanenburgo, Liepojos, Ernės, Valko ir kitose pašto įstaigose: iš pradžių laiška-nešiu, savarankiškai mokydamasis kėlė karjerą, tapo net pašto viršininku. S. Ličkūno darbštumas ir atsidavimas mokslui buvo begalinis, jis dieną ėjo tarnybą, naktimis mokėsi, skaitė, rašinėjo. 1915 m. balandžio mėn. 22 d. vokiečiams užimant Liepoją, jis su savo įstaiga persikėlė į Smolenską, vėliau į Charkovą. Visas, per 9 tarnybos metus jo įgytas turtas dingio, o žmona su 3 mažais vaikais kurį laiką klajojo po Rusiją, kol pagaliau Valke susirado savo vaikų tėvą. 1916 m. S. Ličkūnas Valke suorganizavo pabėgėlių iš Lietuvos šelpimo komitetą, kuriam pats ir vadovavo. Prie vietos komercinės mokyklos išlaikęs egzaminus, gavo teisę dirbti mokytoju, mokytojavo pabėgėlių vaikams įkurtoje mokykloje. Vėliau, atsiradus daugiau darbuotojų Valko lietuvių komitete, jis vėl įsidarbino rusų pašto tarnyboje, buvo paskirtas Ernės pašto viršininku – šiose pareigose išbuvo iki 1918 m. pradžios, kol išvyko gyventi į Lietuvą.

Savo labai įdomioje „Ličkūnų šeimos monografijoje“ S. Ličkūnas apie save taip rašo: „*Po 12 dienų labai vargingos kelionės, per įvairius etapo punktus, gerokai pakentę alkį ir šaltį, šaltą 1 gegužės rytą išlipome suvargintos tėvynės Lietuvos žemėje ir nusigabenome į Sedos miestelį karantinan. 4 mėnesius laikiau vokiečių suruoštus mokytojų kursus ir išlaikęs egzaminus buvau skirtas į karo metu išardytą mokyklą jos vedėju – Ketūnuose. Veik vien savo lėšomis atremontavęs mokyklą, joje dirbau iki 1924 metų pabaigos. Dviem vyresn. vaikams baigus Sedos vidurinę mokyklą, kad galėtų lankyti gimnaziją, buvau perkeltas į Mažeikių pradžios mokyklą vedėju. Nors buvau baigęs mokytojų kursus ir prie Lietuvos Švietimo Ministerijos, bet dėl ligos 1928 m. rudenį buvau atleistas iš mokytojo pareigų. Ligos labai susilpnino mano sveikatą ir pasunkino pragyvenimą su šei-*

ma, o 3 vyresnieji vaikai lankė aukštesnes gimnazijos klases. Juos reikėjo išlaikyti. Kadangi nemėgau partijos, o darbą, tai nuolatinės tarnybos įstaigose negalėjau gauti, pragyvenimo šaltinį teturėjau iš plunksnos darbo spaudoje, kurioje dirbti pradėjau tuoj gražinus lietuviams spaudą. Keliolika metų turėjau kai kurių dienoraščių atstovybes. 1930 – Vytauto D. – metais buvau išleidęs neperiodinį žurnaliuką „SE-NOVĖ“, kurio išėjo 3 numeriai. Jame tilpo daugiausia Mažeikių apskr. archeologinės, istorinių vietų ir panašios žinios. Leidinys turėjo gana gerą pasisekimą.“

Toliau nekrologe rašoma, kad S. Ličkūnas „[...] buvo fanatiškas praeities mylėtojas ir didžiausiu kruopštumu 30 metų rinko žemaičių krašto kultūros istorijos paminklus. Nemažas tokių eksponatų rinkinys žuvo D. karo metu Liepojuje, išsibarstė taip pat jo muzėjų, paliktas Ketūnų pradžios mokykloje, tačiau rankų vis tiek nenuleido. 1930 metais, pasistatęs Mažeikiuose Kankinių gatvėje, mažytį gyvenamą namelį, viename kambarėly sugrūdė visą sa-vo 6-ųjų galvų šeimą, o kituo-se 2-uose kambariuose atidarė, jau trečią iš eilės, Mažeikių kultūros muziejų. Pastarasis, įkurdintas šiuo metu Vaižganto pradžios mokyklos rūmuose, išsiplėtė į rimtą kultūrinę įstaigą, kokia nedaugelis Lietuvos miestų gali pasididžiuoti. Iki bolševikmečio velionis Mažeikių muziejūn surinko per 3 000 eksponatų, kurių dalis – labai vertingi ir reti. Ypač turtingi žemaičių raizinių ir istorinis skyriai. Iki 1940 metų pabaigos muziejaus reikalais velionis aplankė 1 014 miestelių, kaimų ir dvarų bei 2 687 sodybas ir pėsčias suvaikščiojo 4 237 kilometrus ir apie 1 000 kilometrų kitomis susisiekimo priemonėmis. Kaip koks vaidila ar pranašas slampinėjo jį-sai pėsčias, su kuprine ant nugaros, Mažeikių apylinkėse ir rankiojo, lasė eksponatus savo numylėtam kūdikiui – muziejui. Kur kokią senieną, akmeniuką, statulėlę, senovišką rūbą arba rankraštį suradęs, vilko kaip skruzdė į muziejaus lizdą. Dažnai pirko juos savo negausiomis lėšomis, atitraukdamas nuo savęs ir savo šeimos padoresnį duonos kąsnį. Mažeikių muziejus yra [...] St. Ličkūno sau pastatytas paminklas, kuris, manau, kada nors bus ir jo vardu pramintas.

Be to, jis ištyrė ir išmatavo ir smulkiai aprašė per 60 šio krašto piliakalnių, alkakalnių, pilkapių ir kitų istorinių vietų, surašė apie juos pasakojimus, padavimus, iš kurių susidarė didžiulis tomas rankraščių.

Atlikęs šį didelį ir kruopštų ilgų metų darbą velionis užsimojo parašyti plačią Mažeikių apskrities istoriją. Tuo reikalu knisinėjosi Centriniam Valstybės Archyve, tyrinėjo bažnyčių, klebonijų, dvarų, kaimų ir atskirų šeimų dokumentus, kol prieš pat savo mirtį sutvarkė surinktą medžiagą, surašydamas ją raš. mašinėle į 400 lapų.

1935 metais „Karo Archyvo“ VI tome išspausdino vertingą studiją „1863–64 metų žemaičių sukilimas Mažeikių apylinkėje“, kituose to žurnalo tomuose – įvairių studijų iš žemaičių praeities. Daugybę straipsnių ir straipsnelių iš savo krašto praeities išspausdino įvairiuose laikraščiuose. Rankraštį paliko taip pat jo užrašai apie D. karo pabėgėlius Rusijoje, kurių 250 maš. rašytų puslapių paruošti spaudai.

Gal kai kam velionis buvo priklaus žmogus, nervingas, gal ir nemėgiamas buvo, bet tai juk smulkios silpnybės, kurios nublanksta prieš jo nuopelnus. Savo ilga ir sunkia skrandžio liga, savo moraline ir fizine ilgų metų kančia velionis tariamąsias silpnības atpirko su kaupu. Eiliniai žmonės rūpinasi vien tik savo šeimų reikalais, turtu, prie jo prisiriša, velionis gi nebuvo eilinis žmogus, jis garbino aukštesnes, nežemiškas vertybes. Jokio turto nepaliko, tik mažą namelį-lizdą, galima sakyti – mirė nedatekluije. Tačiau kaip šeimos tėvas buvo pavyzdingas, gražiai išaugino ir išauklėjo 4 dukteris ir vieną sūnų, kuriems visiems davė nemažiau vidurinį, daugumai – net aukštąjį mokslą. [...]“.

Kaip susiklostė Mažeikių muziejaus likimas po S. Ličkausko mirties?

S. Ličkūnų muziejaus direktoriaus pareigose pakeitė J. Striška. Nemažai eksponatų buvo prarasta Antrojo pasaulinio karo pabaigoje (1944 m.). Kariškiams užėmus mokyklos, kurioje veikė muziejus, patalpas, eksponatai skubiai buvo perkelti į Mažeikių miesto savivaldybės pastato rūsius. Tuo laikotarpiu dalis vertybių ir dingo.

Pasibaigus karui, muziejus savo veiklą atnaujino ankstesnėse patalpose. 1945 m. jo rinkiniuose buvo apie 12 tūkstančių eksponatų. 1948 m. Mažeikių „Alkos“ muziejus buvo reorganizuotas ir pavadintas Kraštotyros muziejumi.

1955 m. mokykloje, kurioje tuo metu veikė muziejus, kilo gaisras. Ugnis sunaikino beveik visus muziejaus eksponatus ir kitas jame buvusias vertybes.

1955–1958 m. Mažeikiuose muziejus neveikė. Kai 1958 m. rajono valdžia nutarė muziejų atkurti, vėl buvo pradėti rinkti eksponatai, tačiau, nors tuo, gavę valdžios nurodymą, dažniausiai užsiėmė rajono švietimo ir kultūros darbuotojai, daugelis nežinojo tokiam darbui keliamų metodinių reikalavimų, todėl buvo sukaupta daug neaprašytų, metrikų neturinčių vertybių. 1958 m. jos pradėtos saugoti muziejui skirtose nedidelėse patalpose Laisvės gatvėje (namo numeris 13/3). Šiame name veikė ir redakcija. Patalpų buvo nedaug. Jų užteko tik nedidelei nuolatinei ekspozicijai ir parodinei erdvei, kurioje buvo eksponuojami Mažeikių krašto tautodailininkų kūriniai. Eksponatų saugyklų tuo metu muziejus

(Nukelta į 28 p.)

Mažeikių muziejus. D. Mukienės nuotrauka

Mažeikių Juoso Tumo-Vaižganto pradžios mokyklos pastatas, kuriame yra veikęs Mažeikių muziejus. Fotografas nežinomas. Nuotraukos originalas saugomas Mažeikių muziejuje

(Atkelta iš 27 p.)

neturėjo. Įvertinus sunkias materialines sąlygas, 1968 m. Ministrų Tarybos nutarimu Mažeikių muziejus buvo prijungtas prie Telšių kraštotyros muziejaus (dabar Žemaičių muziejus „Alka“) ir pradėjo veikti kaip šio muziejaus ekspozicinis padalinys (filialas). Minėtu laikotarpiu muziejaus vadovai dažnai keitėsi – šias pareigas ėjo Baranauskas (vardo nepavyko rasti), Juozas Juozapavičius, Bronius Vilimas, Juozas Nagius, Vaclovas Mačius. 1967 m. muziejaus vadove tapo Adelė Pušinskaitė-Cholodinskienė.

Du dešimtmečius veikęs kaip Žemaičių muziejaus „Alka“ filialas, 1988 m. Mažeikių muziejus vėl tapo savarankišku. Greitai po to pastatas, kuriame veikė muziejus, buvo perduotas teisėtiems savininkams, o muziejui 1992 m. skirtos Mažeikių vaikų muzikos mokyklos priestato patalpos. Jas pritaikius muziejinei veiklai, muziejus čia įkurdintas simbolinę dieną – 1994 m. vasario 16-ąją. Beje toje pačioje vietoje muziejus veikė ir 1934 metais.

1996 m. muziejaus žinion buvo perduotas Renavo dvaro ansamblis, kuriame iki 2014 m. veikė Mažeikių muziejaus filialas (dabar ten – savarankiškas Renavo dvaro sodybos muziejus).

Mažeikių muziejui yra priklausiusi ir Pievėnų kaimo (Tirkšlių sen., Mažeikių r.) sodyboje 1971–2014 veikusi skulptoriaus Broniaus Pundžiaus ekspozicija.

Dabar Mažeikių muziejus turi 4 ekspozicinius padalinius. Tai 1960 m. įkurtas Vieksnių pirmosios vaistinės muziejus (vienintelis tokio tipo muziejus, veikiantis Lietuvoje), 1981 m. Vieksniuose atidarytas Lietuvos aviacijos pradininko Aleksandro Griškevičiaus muziejus, 1987 m. lankytojams duris atvėręs rašytojos Šatrijos Raganos memorialinis muziejus Židikuose ir brolių profesorių Mykolo, Vaclovo, Viktoro Biržiškų memorialinė ekspozicija Vieksniuose.

Nuo 2014 m. muziejui vadovauja Vaidotas Balzeris.

Šiuo metu muziejaus rinkiniuose saugoma apie 80 tūkst eksponatų. Didelę jų dalį sudaro didelę išliekamąją vertę turintys etnografijos, numizmatikos, archeologijos, dailės objektai, taip pat fotografijos, spaudiniai, dokumentai ir kt. vertybės. Muziejuje veikia nuolatinė ekspozicija, yra išplėta parodinė ir edukacinė veikla, organizuojami dailininkų plenerai, simpoziumai, konferencijos, neužmirštamasi ir muziejinių vasaros ekspedicijos po Mažeikių kraštą.

Prisimenant šio muziejaus įkūrėją S. Ličkūną, aktualu paminėti,

jog tęsiamas ir jo pradėtas muziejaus veiklos viešinimo darbas. Muziejus turi informatyvią interneto svetainę, žinios iš muziejaus skelbiamos rajoninėje ir respublikinėje spaudoje.

Šiandien parengti išsamų S. Ličkūno publikacijų sąrašą yra sudėtinga, nes jis daugelį savo tekstų pasirašinėdavo slapyvardžiais ir inicialais. Identifikuoti yra šie periodikoje paskelbti svarbiausi jo tekstai:

√ Ličkūnas S., „Akmenės valsčiaus istorinės vietos“, *Vakarai* (Klaipėda), 1938-11-21.

√ Ličkūnas S., „Apie senovės mūsų laidojimo papročius“, *Senovė: neperiodinis Mažeikių muziejaus leidinys*, Kaunas, 1930, Nr. 3, p. 7–8.

√ Ličkūnas S., „Istorinės vietos Mažeikių apskrityje“, *Vakarai* (Klaipėda), 1937-05-05, p. 3.

√ Ličkūnas S. (slapyv. S. Kūnas), „Iš Akmenės praeities“, *Žemaičių žemė* (Telšiai), 1942, Nr. 45, p. 5.

√ Ličkūnas S., „Ką slepia nebyliai kalneliai. Vieksnių apylinkės istorinės vietovės“, *Vakarai* (Klaipėda), 1938-12-19, p. 4; 1938-12-20, p. 4.

√ Ličkūnas S. (inicialai S. L.), „Kaip milžinas užpylė Ventos upę“, *Ateitis*, 1943-12-20, p. 6.

√ Ličkūnas S., „Kultūros paminklai Mažeikių apskrityje“, *Žemaičių žemė* (Telšiai), 1942, Nr. 31, p. 2.

√ Ličkūnas S. (inicialai S. L.), „Liko tik kapai ir kaimas“, *Lietuvos aidas*, 1940-01-20, Nr. 32, p. 3.

√ Ličkūnas S., „Mažeikių apskrities alkos kalnai“, *Gimtasai kraštas* (Šiauliai), 1934, Nr. 3/4, p. 185–186.

√ Ličkūnas S., „Mažeikių apskrities alkos kalnai“, *Vakarai* (Klaipėda), 1936-07-05, p. 5.

√ Ličkūnas S., „Mažeikių apskrities piliakalniai“, *Gimtasai kraštas* (Šiauliai), 1934, Nr. 1, p. 49–51.

√ Ličkūnas S., „Mažeikių apskrities piliakalniai“, *Vakarai* (Klaipėda), 1936-07-02, p. 5; 1936-07-03, p. 5.

√ Ličkūnas S., „Milžinų kapai. Mažeikių apskrities milžinkapiai“, *Vakarai* (Klaipėda), 1938-04-27, 28, 30; 1938-05-04–05, p. 4.

√ Ličkūnas S. (slapyv. S. Kūnas), „Mūsų senovės kultūros liudininkai. Ylakių valsčiaus pilalės – buv. Apuolės pilies – miesto apsauga“, *Vakarai* (Klaipėda), 1938-09-05, p. 4.

√ Ličkūnas S. (inicialai S. L.), „Užtiko senovės sodybą“, *Vakarai* (Klaipėda), 1936-07-24, p. 6.

NAUDOTA LITERATŪRA:

1. Ramanauskas V., „Atsidavęs Mažeikių kraštui“, *Santarvė*, 1994-03-26, Nr. 33–34.

2. *Žemaičių žemė*, 1997, Nr. 3, p. 36.

3. Cholodinskienė A., „Mažeikių muziejus“, *Žemaičių žemė*, 1997, Nr. 3, p. 28–29.

4. „A. A. Stasys Ličkūnas“, *Žemaičių žemė* (Telšiai), 1944-04-22, Nr. 16 (146), p. 2.

5. „Stasys Ličkūnas“, *Lietuvos archeologų draugija* <https://lad.lt/lickunasstasys/> (žr. 2021-12-12).

6. „Stasys Ličkūnas“, *Mažeikių krašto enciklopedija*: http://www.mke.lt/Stasys_Li%C4%8DK%C5%ABnas (žr. 2022-01-30).